

Verkennend Natuuronderzoek

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde
soorten in het kader van de Wet
natuurbescherming

Aveco de Bondt

bezoekadres Burgemeester van der Borchstraat 2
postbus 64
postcode 7450 AB Holten
telefoon (0)548 85 33 33
telefax (0)548 85 33 99
e-mail holten@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Egbert Gorterstraat te Almelo
projectnummer 192668
referentie SBL/192668

opdrachtgever Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
postadres Postbus 19169
2500 BD Den Haag

status Definitief
versie 1

datum 16 september 2019

projectleider S.M.G. (Steven) Barkel

Auteur D. (Daniel) Tuitert

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling	4
2	WETTELIJK KADER	5
2.1	Wet natuurbescherming; Natura 2000	5
2.2	Wet natuurbescherming; Soortenbescherming	5
2.3	Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur	7
3	GEBIEDSBESCHERMING	8
3.1	Natura 2000-gebieden	8
3.2	Natuurnetwerk Nederland	8
4	SOORTENBESCHERMING	10
4.1	Werkwijze	10
4.2	Flora	10
4.3	Vogels	11
4.4	Zoogdieren	11
4.4.1	Vleermuizen	11
4.4.2	Overige zoogdiersoorten	11
4.5	Vissen, amfibieën en reptielen	12
4.6	Ongewervelden	12
5	CONCLUSIE	13
5.1	Wet natuurbescherming; Natura 2000	13
5.2	Wet natuurbescherming; soortenbescherming	13
5.3	Natuurnetwerk Nederland	13

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor enkele gebouwen aan de Egbert Gorterstraat in Almelo bestaan herontwikkelingsplannen, waarbij de huidige bebouwing (mogelijk) wordt gesloopt en wordt vervangen door nieuwbouw. In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties is hiervoor een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Afbeelding 1: Ligging plangebied in Almelo.

Afbeelding 2: Ligging plangebied in Almelo.

Afbeelding 3 t/m 6: Indruk bebouwing plangebied.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden ten aanzien van beschermde gebieden of soorten. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Indien sprake is van effecten op beschermde gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Tevens wordt gekeken of de ingreep past binnen de bepalingen uit de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten of andere handelingen en plannen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie).

Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten relevant:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrictlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrictlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

2.3 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur

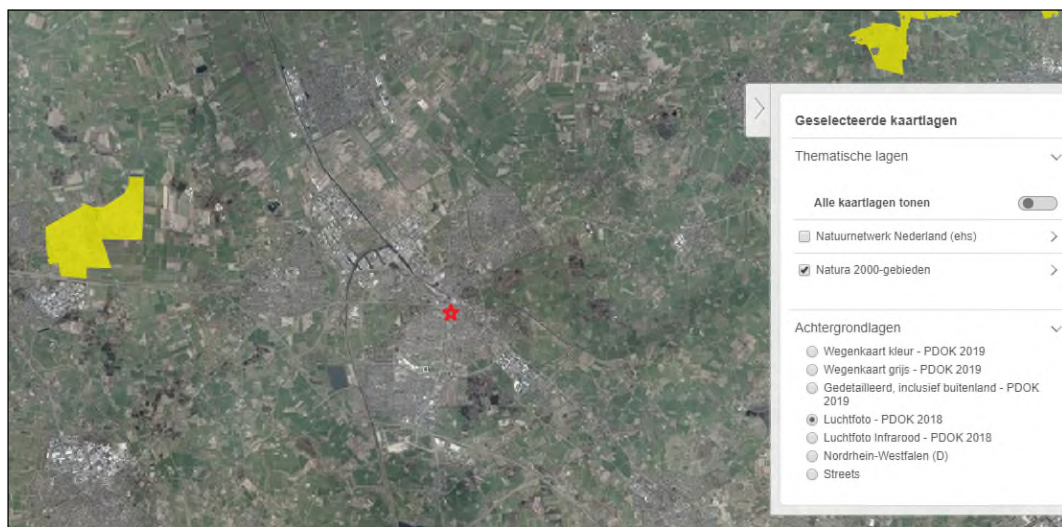
In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Overijssel.

3 GEBIEDSBESCHERMING

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Wierdense Veld op ca. 8,8 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 10 km) van het plangebied.

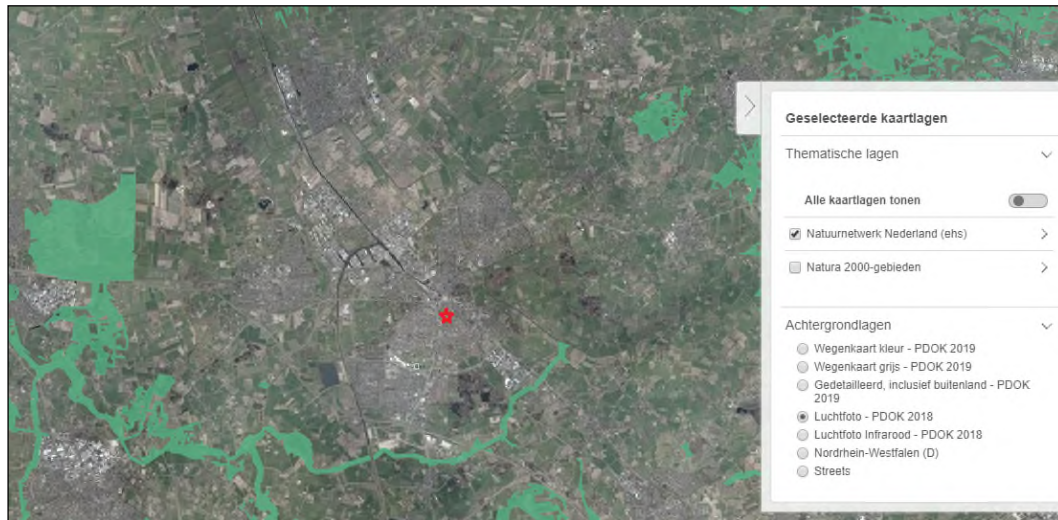
Afbeelding 7: Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied (rode ster). Bron: Natura 2000 viewer provincie Overijssel.

Het plangebied ligt in het binnenstedelijk gebied van Almelo en is niet direct zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het plangebied in het binnenstedelijk gebied van Almelo en de beperkte impact van de ingreep (reguliere sloop en nieuwbouw), kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Stikstofeffecten worden gelet op de beperkte omvang van de werkzaamheden en de grote afstand tot Natura 2000-gebieden eveneens niet verwacht. Dit kan aan de hand van een stikstofberekening desgewenst worden vastgesteld. Er is geen sprake van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het NNN ligt en de provinciale ruimtelijke verordening van Overijssel geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de provinciale ruimtelijke verordening van

Overijssel ten aanzien van het NNN niet noodzakelijk. Gelet op de kleinschaligheid van de voorgenomen ingreep (reguliere sloop/nieuwbouw) wordt een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN overigens ook niet verwacht.

Afbeelding 8: Ligging NNN ten opzichte van het plangebied (rode ster). Bron: Planviewer PRV Overijssel.

4 SOORTENBESCHERMING

4.1 Werkwijze

Op 2 september 2019 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

Om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten in en rond het plangebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Er zijn in de NDFF geen waarnemingen van beschermde soorten aanwezig uit het plangebied. In de ruimere omgeving komen wel diverse beschermde soorten vogels en zoogdieren, waaronder gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis.

Afbeelding 9: zuidoostzijde Egbert Gorterstraat Almelo

4.2 Flora

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het plangebied. Het plangebied bestaat vrijwel volledig uit bebouwing en bevat geen voor beschermde plantensoorten geschikt biotoop, uitgezonderd voor muurplanten. Op de gevels van de gebouwen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten in het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar planten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3 Vogels

Er zijn in de NDFF geen verspreidingsgegevens van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats bekend van het plangebied. In de ruimere omgeving zijn soorten als huismus en gierzwaluw aangetroffen. Eén van de gebouwen in het plangebied heeft een hellend pannendak dat geschikte nestmogelijkheden voor zowel huismus als gierzwaluw bevat. De overige gebouwen hebben platte daken die geen nestmogelijkheden voor huismus en gierzwaluw bevatten. Aan de hand van aanvullend veldonderzoek dient vastgesteld te worden of de geschikte bebouwing in het plangebied door de gierzwaluw en huismus wordt gebruikt als nestplaats. Indien dit het geval is, dan is voor de aantasting van deze nestplaatsen een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

In het plangebied kunnen algemeen voorkomende (zang)vogels broeden in heggen of struweel of op platte daken. Nesten van deze vogels zijn niet jaarrond beschermd. Alleen tijdens het broedseizoen dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van deze en andere broedvogels in het plangebied.

Voor andere vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roofvogels en uilen is het plangebied ongeschikt.

4.4 Zoogdieren

4.4.1 Vleermuizen

In de NDFF zijn geen verspreidingsgegevens aanwezig van vleermuizen in het plangebied. In de ruimere omgeving komen wel enkele vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger voor. Tijdens het verkennend veldbezoek is vastgesteld dat de bebouwing in het plangebied potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

De gebouwen hebben spouwmuren met open stootvoegen en daklijsten en één van de gebouwen heeft een hellend pannendak met voor vleermuizen toegankelijke dakconstructies. Aan de hand van aanvullend veldonderzoek dient vastgesteld te worden of in het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Indien dit het geval is, dan is voor de aantasting daarvan een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

4.4.2 Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de meeste overige zwaardere beschermde soorten zoogdieren zoals das, boommarter, eekhoorn en kleine marterachtigen vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Voor de steenmarter is

een dergelijke bebouwde omgeving echter wel geschikt leefgebied. Aan de hand van een aanvullende visuele inspectie van de bebouwing in het plangebied dient vastgesteld te worden of de bebouwing door de steenmarter wordt gebruikt als verblijfplaats. Indien dit het geval is, dan is voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

4.5 Vissen, amfibieën en reptielen

Het plangebied ligt in het binnenstedelijk gebied van Almelo. Tijdens het veldbezoek is geen geschikt biotoop voor beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen aangetroffen. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater en van geschikt landhabitat kan aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar amfibieën, reptielen en vissen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.6 Ongewervelden

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied ligt in het binnenstedelijk gebied van Almelo en bevat ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Nader onderzoek naar ongewervelden of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5 CONCLUSIE

5.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De voorgenomen ingreep leidt – afgezien van stikstofdepositie – niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000. Nadere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Ten aanzien van stikstofdepositie geldt dat – gelet op de grote afstand tot omliggende Natura 2000-gebieden – ook geen effecten verwacht worden, maar dit kan alleen aan de hand van een stikstofberekening met zekerheid worden uitgesloten.

5.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

De bebouwing in het plangebied is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, steenmarter, huismus en gierzwaluw. Aan de hand van aanvullend veldonderzoek dient vastgesteld te worden of er daadwerkelijk verblijfplaatsen van deze soorten in de bebouwing in het plangebied aanwezig is. Indien dit het geval is, dan is voor de aantasting van deze verblijfplaatsen mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Ten aanzien van andere soorten geldt dat geen sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Nader veldonderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is wat dat betreft niet aan de orde.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen ingreep leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.